

FIGYELŐ

Szabó Csaba

A BÉCSI MAGYAR TÖRTÉNETI INTÉZET ELMÚLT NÉGY ÉVE (2010–2014)

A tradíciók arra kötelezik az utódokat, hogy ami egyszer sikeresnek, eredményesnek bizonyult, azt fenn kell tartani, tovább kell vinni. Az 1920-ban gróf Klebelsberg Kuno közreműködésével létrehozott Bécsi Magyar Történeti Intézet a két világháború közötti, és azon túl is ható magyar tudományosság egyik meghatározó kutatóintézménye volt.¹ A kezdeti cél, a magyar királyság bécsi levéltárakban fellelhető írásos örökségének szakszerű feldolgozása már 1924-ben kibővült a Collegium Hungaricum alapításával. A korabeli kultúrpolitika belátta, hogy a magyarság európai szerepének és közép-európai meghatározó jelenlétének bizonyítására nem elegendő pusztán az elmúlt évszázadok írásos anyagának feltárása, hanem szükség van az európaival azonos értéket teremtő magyar kultúra egészének bemutatására is. Így a Trautson palotában működő Collegium Hungaricum kitárta kapuit a társtudományok művelői előtt is. A Bécsi Magyar Történeti Intézet és a Collegium Hungaricum ösztöndíjasai (25 év alatt közel 500 fő) voltak mások mellett a világhírű ókorszakértő Alföldi András; több neves művészettörténész, így Balogh Jolán, Fleischer Gyula (Julius Fleischer), Genthon István és Zádor Anna; számos később nemzetközileg is elismert történész: Benda Kálmán, Deér József, Domanovszky Sándor, Hajnal István, Jánossy Dénes, Kosáry Domokos és Mályusz Elemér; a politikai gondolkodó Bibó István (és elfeledett tanára, a jogfilozófus Horváth Barna); az író, irodalomtörténész és volt kultuszminiszter, Keresztury Dezső és a magyarországi német nyelvjárások és nyelvfejlődés legjobb ismerője, Mollay Károly.

A magyarországi kommunista rendszer 1948/49-ben átalakította a Collegium Hungaricumot, megszűnt a tudományos profil, évtizedekig egy vidéki kultúrház színvonalára süllyedt az intézet. Ugyanekkor, 28 év működés után felszámolták a Történeti Intézetet, amely csak 2000/2001-ben alakult újjá, az első igazgató, Ujváry Gábor közreműködésével. Főnagytól és Kelenik József

¹ 1932-től a „legnagyobb álmú magyar kultuszminiszter” (ahogy Ravasz László református püspök nevezte), az alapító, Klebelsberg Kuno nevére vette fel az Intézet. Történetére vonatkozóan lásd: *Schneider Márta*: Magyar kulturális intézetek Bécsben a két világháború között. A Bécsi Magyar Történeti Intézet és a Collegium Hungaricum. *Magyarságkutatás*, 1989, 205–216.; *Ujváry Gábor*: Klebelsberg Kuno és a Bécsi Magyar Történeti Intézet megalapítása. *Gróf Klebelsberg Kuno emlékezete*. Szerk. Zombori István. Szeged, 1995. 64–101.; *Uő.*: Tudományszervezés – történetkutatás – forráskritika. Klebelsberg Kuno és a Bécsi Magyar Történeti Intézet. Győr, 1996; *Uő.*: A Gárdapalotától a Collegium Hungaricumig. *Magyar történelem Bécsben*. Európai utas, 39. 2000/2, 65–74.

után, 2010 novemberétől Szabó Csaba áll az egyszemélyes intézet „élén”. A Bécsi Magyar Történeti Intézet igazgatója egyben a Balassi Intézet – Collegium Hungaricum Bécs tudományos igazgatóhelyettese is, így a kulturális intézet programjainak alakításában is részt vesz. Mára a Történeti Intézet tevékenysége jelentősen átalakult a közel száz évvel korábbi célokhoz képest. Ugyan még ma is legnagyobb számban történészek és levéltárosok jönnek Bécsbe kutatni, de az Ausztriában is releváns témák egyre inkább eltolódnak a 20. század irányába (a két világháború, a migráció, a diktatúrák működése, 1955 és 1956, a bilaterális kapcsolatok stb. felé). A továbbra is jelentős számú ösztöndíjas, évente átlagosan 60–80 fő, a legkülönbözőbb tudományterületeken folytat kutatómunkát (a geológiától a pszichológián át a jogtudományig és a társadalomtudományokig). Mivel a Collegium Hungaricum elsődlegesen a magyar kultúra ausztriai és európai képviseletét, terjesztését és népszerűsítését végzi, az ösztöndíjasok támogatását a Történeti Intézet látja el.

Az intézet jelenlegi tevékenységéből három területet kell kiemelni, mivel ezeket feltétlenül érdemes újabb tartalmakkal gazdagítva a jövőben is folytatni:

1. Egy tudományos intézetet a tudományos kiadványai teszik igazán hitelessé, hiszen az intézetben folyó szellemi munka lenyomatai a könyvek. A Bécsi Magyar Történeti Intézet évkönyvei 1931 és 1940 között 10 kötetben jelentek meg. Ezek a két világháború közötti bécsi magyar társadalomtudományi kutatás alapmunkái.²

A Történeti Intézet 2000/2001-es újraindulásakor Ujváry Gábor igazgató is fontosnak érezte az önálló publikációk megjelentetését. Két kiadványt is elindított 2001-ben (*CH Hefte*, kb. 100 oldal terjedelemben) és 2002-ben (*Collegium Hungaricum-Studien*-t a tanulmányoknak).³ Sajnos egyiknek sem lett folytatása. Kelenik József tudományos igazgató működése alatt, 2009-ben indult egy újabb sorozat Tusor Péter történész hathatós közreműködésével: a *Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien*. A megújult szerkesztőbizottság ezt a sorozatot vitte tovább 2011-ben. Még abban az évben sikerült két önálló kötetet is kiadni.⁴ Komoly eredmény a kötetek terjesztésének megszervezése is. Ma már csak német nyelvterületen (Németországban, Svájcban és Ausztriában) 32 könyvtárba kerülnek el a sorozat kötetei. Emellett a kiadványok megtalálhatók Budapesten az Országos Széchényi Könyvtárban és a Budapesti Szabó Ervin Könyvtárban is, továbbá a magyar egyetemi könyvtárak és társadalomtudományi intézetek polcain is. A *Publikationen der Ungarischen*

² A Bécsi Magyar Történeti Intézet évkönyve (1933-tól a Gróf Klebelsberg Kunó Magyar Történetkutató Intézet évkönyve) 1931–1940. Meg kell említeni az intézet rangos forráskiadványait, a Fontes sorozatot is, amelyek 1921-től 1944-ig 24 cím alatt 42 kötetben jelentek meg. Vö.: Magyarország történetének forrásai. Fontes historiae Hungaricae recentioris. Budapest, 1921–1944.

³ A CH füzetek / Ch Hefte sorozat egyetlen száma *Bottlik Zsolt*: Statisztikai módszerek alkalmazási lehetőségei az etnikai földrajzi kutatásokban / Möglichkeiten der Anwendung statistischer Methoden in ethnisch-geographischen Untersuchungen. Wien, 2001. Valamint Collegium Hungaricum-Studien. Band 1. Herausgegeben von Gábor Ujváry und Dóra Kerekes. Wien, 2002.

⁴ Pécs (Fünfkirchen) das Bistum und die Bischofsstadt im Mittelalter. Hrsg. von Tamás Fedeles und László Koszta. Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien. Bd. II. Wien, 2011. és Széchényi, Kossuth, Batthyány, Deák. Hrsg. von István Fazekas, Stefan Malfér, Péter Tusor. Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien. Bd. III. Wien, 2011.

Geschichtsforschung sorozat kiadási koncepciója szerint a kötetek olyan témákat ölelnek fel, amelyek Magyarország ezer éves történelmében legalább közép-európai jelentőséggel bírnak, illetve Magyarország és a szomszédos államok, elsősorban Ausztria és Németország vonatkozásában, napjainkban is tudományos érdeklődésre tartanak számot. A kötetek szerkesztése és kiadása arra irányul, hogy a magyar és a külföldi szerzők közösen dolgozzák fel az egyes történelmi korszakokat és az aktuális történelmi kérdéseket.

2012-ben további kötetekkel gyarapodott a sorozat,⁵ amely lassan kezdett ismertté válni a hazai és a határokon túli érdeklődők körében is. Az utóbbi hónapokban napirendre került, hogy a köteteket jövőre eljuttatnak a nagyobb amerikai egyetemekre is, és talán sikerül bevonni a kiadásba és a terjesztésbe az innsbrucki Studien Verlag-ot. Ezzel megvalósulna a könyvek szervezett kezelet között történő értékesítése, terjesztése.

2013-ban is megjelent két új könyv.⁶ Sajnos a sorozat hatodik darabját, Prohászka Péter régészeti tárgyú tanulmányait nem tudtuk kiadni, mert a német társkiadó többszöri ígérete ellenére sem finanszírozta a kéziratot. A hiányt csak 2014-ben pótoljuk,⁷ az év végére pedig megjelenik a IX. és a X. (jubileumi) kötet is,⁸ amelyet a pályatársak és a fiatal kollégák Fazekas István csaknem két évtizedes levéltári delegátusi pályájának tiszteletére állítottak össze.

A sorozat valamennyi kötetét neves osztrák szakemberek mutatták eddig be: Prof. Dr. Thomas Prügl (Kath.-Theol. Fakultät, Universität Wien), Dr. phil. Peter Urbanitsch (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Zentrum Neuzeit- und Zeitgeschichtsforschung, Kommission für die Geschichte der Habsburgermonarchie), Prof. DDr. Rupert Klieber (Universität Wien, Katholisch-Theologische Fakultät Institut für Kirchengeschichte), Dr. Phil. Eva Kowalská (Slowakische Akademie der Wissenschaften, Pressburg), Prof. DDr. Thomas Winkelbauer (Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Wien).

A Publikationen der ungarischen Geschichtsforschung in Wien sorozat komoly úrt tölt be német nyelvterületen a társadalomtudományi kiadványok kö-

⁵ József Kardinal Mindszenty in Wien (1971–1975). Herausgegeben von Csaba Szabó. Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien. Bd. IV. Wien, 2012. Valamint Die Zips – eine kulturgeschichtliche Region im 19. Jahrhundert. Leben und Werk von Johann Genersich (1761–1823). Herausgegeben von István Fazekas, Karl W. Schwarz und Csaba Szabó. Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien. Bd. V. Wien 2012.

⁶ Frühneuzeitforschung in der Habsburgermonarchie. Adel und Wiener Hof – Konfessionalisierung – Siebenbürgen. Szerk.: Fazekas István, Martin Scheutz, Szabó Csaba, Thomas Winkelbauer. Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien. Bd. VII. Wien 2013. Valamint Die weltliche und kirchliche Elite aus dem Königreich Böhmen und Königreich Ungarn am Wiener Kaiserhof im 16.–17. Jahrhundert. Szerk.: Anna Fundárková, Fazekas István. Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien. Bd. VIII. Wien 2013.

⁷ *Gábor Barabás*: Das Papsttum und Ungarn in der ersten Hälfte des 13. Jahrhunderts (ca. 1198 – ca. 1241). Päpstliche Einflussnahme – Zusammenwirken – Interessengegensätze. Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien. Bd. VI. Wien, 2014.

⁸ Österreich und Ungarn im 20. Jahrhundert. Herausgegeben von Csaba Szabó. Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien. Bd. IX. Wien, 2014. Valamint Wiener Archivforschungen. Festschrift für den ungarischen Archivdelegierten in Wien, István Fazekas. Herausgegeben von Zsuzsanna Cziráki, Anna Fundárková, Orsolya Manhercz, Zsuzsanna Peres und Márta Vajnági. Publikationen der Ungarischen Geschichtsforschung in Wien. Bd. X. Wien, 2014.

zött. A jövőben remélhetőleg megvalósuló együttműködés a Studien Verlag-gal is a magyar társadalomtudományi eredmények iránti érdeklődést bizonyítja. Ugyancsak ezt igazolta az eddig is biztos finanszírozás, a tény, hogy az NKA és a fenntartó Balassi Intézet mellett a megjelent kötetek költségeit jelentős részben osztrák és német kutatóintézetek, minisztériumok fedezték. A kiadványokkal kapcsolatban általános tapasztalat, hogy jelentős érdeklődés mutatkozik irántuk, a könyvtári megrendeléseken túl általában 50–100 példányra tartanak igényt a német és az osztrák könyvesboltok, könyvtárak és magánszemélyek. A sorozat népszerűsége talán a háttérben kiépített kiváló intézményi kapcsolatoknak is köszönhető, ugyanis a magyar és osztrák, sőt más szomszédos országokból felkért szerzők fontos egyetemi, akadémiai és egyéb kutatóintézetek munkatársai.

A jövő is biztató, három további kötet már elő van készítve (kettőnek a finanszírozása is biztosított), és több ígéret van újabb kéziratokra. A könyvek közös magyar, osztrák és német finanszírozását a jövőben is tartani kellene. Pályáztunk egy nemzetközi OTKA-ra is, de az intézet nem nyerte el a támogatást, pedig három év alatt 10 tudományos kiadvány jelent volna meg németül, elsősorban fiatal történészek alap kutatásai.

2. A kétoldalú tudományos együttműködés kategóriájába tartoznak azok a fontos együttműködések, amelyek az (alap)kutatásorientált, posztgraduális és doktorandusz képzési, felsőoktatási kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeire is koncentrálnak. Kiváló kapcsolat épült ki a rangos *Institut für Österreichische Geschichtsforschung* (IÖG) vezetőivel, munkatársaival. Az egyik legrégebbi, 1855-ben alapított bécsi tudományos intézet (vö.: www.geschichtsforschung.ac.at) a Bécsi Egyetemhez is kötődik. Az elmúlt négy év során négy szakszemináriumot szerveztünk (Bécsben, Zwettl-ben, Piliscsabán és Salzburgban). Az alapötlet az volt, hogy magyar és osztrák egyetemi hallgatókat, doktoranduszokat hívjunk meg előadni a korai kutatási témáikról. Mára a rendezvény kiteljesedett, Magyarországról sikerült bekapcsolni az ELTE BTK mellett a szegedi és a piliscsabai egyetem korai történéseit is. Ausztriából a bécsi mellett a salzburgi egyetem fiatal történéseit, és neves oktatóit vontuk be eddig a projektbe, de jövőre jelezte a részvételi szándékát a grazi egyetem is. Szlovákiából és Csehországból is rendszeresen érkeznek előadók (a pardubicei, olmützi és a brnoi egyetemről), legutóbb pedig ukrán, szlovén és bolgár résztvevőt is köszönthettünk a workshopon. Az első két szakszemináriumon elhangzott előadások szerkesztett változatát ki is adtuk a PUGW VII. köteteként. Az együttműködés kiváló lehetőséget kínál a fiatal tudósoknak a kapcsolatok építésére, sokuk számára ez az első nemzetközi megmérettetés, ugyanakkor az idegen nyelvű publikáció is komoly lehetőség a tudományos pálya elején. Az előadásokat aktívan követő, értékelő egyetemi oktatók (Thomas Winkelbauer, Martin Scheutz, Arno Strohmeier, Fazekas István, Forgó András) garantálják a magas tudományos színvonalat.⁹

⁹ Két beszámoló is készült az eddigi rendezvényekről a rangos H-Soz-u-Kult weblapon. Vö.: <http://hsozkult.geschichte.hu-berlin.de/tagungsberichte/id=3887> (Utolsó letöltés: 2014. október 27.), továbbá <http://hsozkult.geschichte.hu-berlin.de/tagungsberichte/id=5144> (Utolsó letöltés: 2014. október 27.).

A sorozat sikeréből kiindulva a BMTI szervezésében 2014. április 16-án egy egész napos szakszemináriumot rendeztünk — a „*Donau-Stadt-Landschaften*” címmel — végzős MA egyetemistáknak és fiatal PhD hallgatóknak. Főként ausztriai és magyarországi résztvevők jelentkeztek. A rendezvényt pilot-projektnek szántuk, ezért az első workshop szervezését és költségeit a Balassi Intézet Collegium Hungaricum Bécs, illetve a BMTI saját költségvetéséből vállalta. Tamáska Máté hathatós közreműködésével sikerül beindítani, egy a korábbi szakszemináriumhoz hasonló sorozatot: 2015 januárjában Budapesten kerül megrendezésre az Osztrák Kulturális Fórum támogatásával a következő konferencia. A workshop alatt a meghirdetett témában az egyetemi hallgatók és a fiatal kutatók 20 perces előadásokat tartottak német vagy angol nyelven, amit részletes vita követett. A szakmai munka minőségét a hallgatókat ajánló professorok (például Prof. Dr. Verena Winiwarter és Prof. Mezős Tamás) konferencián való részvétele biztosította. A kiemelt tudományterület a városstervezés volt, de a workshop a releváns városszociológiai, várostörténeti, városföldrajzi, művészettörténeti és helytörténeti tudományterületek felé is nyitott. A szakszemináriumra elsősorban a budapesti Műszaki Egyetetről, az ELTE-ről, és a bécsi egyetemről, valamint a Technische Universität-ről érkeztek az előadók és a professorok.

A távlati cél, hogy a rendezvény kiindulási alapja legyen a további egyetemi közti együttműködéseknek is, amelyek finanszírozásához a két ország által közösen működtetett Osztrák-Magyar Akcióalapítvány (Stiftung Aktion Österreich-Ungarn) és a Közép-Európai Felsőoktatási Csereprogram (CEEPUS, Central European Exchange Program for University Studies) pályázati kerete vehető igénybe. A workshop, illetve a további együttműködés során született legjobb tanulmányok a BMTI német nyelvű kiadványsorozatának tematikus számában jelenhetnek meg a jövőben. A szakszeminárium által elindított párbeszéd végső célja pedig az, hogy hozzájáruljon az EU Duna menti régiójának városkutatási műhelyei hosszú távú kutatási programjainak kidolgozásához.

Fontos hangsúlyozni, hogy nemcsak az osztrák tudományossággal ápol a Bécsi Magyar Történeti Intézet jó kapcsolatokat. A BMTI lényegében egy híd, és a kapcsolatépítés úgy működik, hogy a kiváló magyar szakembereket vagy éppen a fiatal tehetséges doktoranduszokat közös programokban összekötjük az osztrákokkal. Ez időnként személyes kapcsolatoknak köszönhetően, időnként intézményi kapcsolatok mentén alakul.

3. Az elmúlt négy év során számos sikeres nemzetközi konferenciára is sor került a Történeti Intézetben, például: *Die Ungarische Sendung des „Radio Free Europe“ ist 60 Jahre alt* (Hatvan éves a Szabad Európa Rádió magyar adása) Prof. DDr. Oliver Rathkolb (Vorstand, Institut für Zeitgeschichte, Universität Wien), Skultéty Csaba (Márton Ambrus), Büky Barna (János Vadász) és Hanák Gábor közreműködésével.¹⁰ *Zum Gedenken an Johannes Sambucus* (a 480 éve született Zsámboky János emlékére) közösen az Österreichische Akademie der Wissenschaften Institut für Byzanzforschung-gal. *Zum Gedenken an Johannes*

¹⁰ Vö.: <http://valakiblogja.wordpress.com/2011/10/08/60-eves-a-szabad-europa-radio-emlekezes-az-mti-arhivumabol/> (Utolsó letöltés: 2014. október 6.).

Kardinal Mindszenty, 1971–1975 (Emlékezés Mindszenty József bíborosra, 1971–1975) közösen a Collegium Pázmáneum-mal.

Az évenkénti két-három nemzetközi konferenciából két irányt érdemes kiemelni, amelyek kezdenek összeállni rendszeres együttműködéssé. 2014 decemberében negyedik alkalommal rendeztünk közös konferenciát az *Universität Wien – Institut für Europäische und Vergleichende Sprach- und Literaturwissenschaft (EVSL) / Abteilung Finno-Ugristik*, Bécsi Egyetem Finnugor Tanszékkal. Az eddigi témák: 2011-ben *Medien- und Pressegeschichte* (Média- és sajtótörténet), 2012-ben *Der Osmanismus in der zentraleuropäischen Literatur — Topoi, Stereotypen und Raumbilder im imperialen Kontext* (Oszmánizmus a közép európai irodalomban – Toposzok, sztereotípiák, térbeli ábrázolások birodalmi összefüggésben), 2013-ban *1956 – Film, Medien, Literatur* (1956 – film, médiák, irodalom), 2014-ben *Nachlässe ungarischer Philosophen und Theoretiker des 20. Jhdts. und deren philologische Bearbeitung* (20. századi magyar filozófusok és teoretikusok hagyatéka és ezek filológiai feldolgozása). 2015-re pedig *Moderne Migration: Ungarn in Österreich* (Modern migráció: magyarok Ausztriában) címmel tervezzük a közös konferenciát.

A *Ludwig Boltzmann Institut für Kriegsfolgen-Forschung, Graz–Wien–Klagenfurt–Raabs*-val kialakított kapcsolat kiváló példa a kétoldalú és regionális tudományos együttműködésre. Az intézet jelentős európai összeköttetésekkel, kiterjedt kutatási hálózattal, önálló kiadványsorozatokkal rendelkezik (vö.: www.bik.ac.at). A BMTI az együttműködést 2013-ban kezdeményezte az Intézettel. Az év végén egy nemzetközi konferenciát tartottunk közösen Bécsben a Magyar Nagykövetségen az osztrák-magyar 20. századi kapcsolatokról. A konferencián a téma ismert magyarországi és ausztriai kutatói tartottak előadásokat. Az együttműködés ezzel nem zárult le, mivel 2014-ben a konferencián elhangzott előadások szerkesztett szövegei a BMTI tudományos kiadványsorozatában megjelentek. A további együttműködés keretében zajlott 2014. november 11-én egy nemzetközi konferencia a közép- és kelet-európai koncepciós perekről. A tanácskozássra Ausztriából, Magyarországról, Németországból, Lengyelországból, Csehországból, Szlovákiából és Romániából érkeztek neves előadók. Az együttműködés nemcsak a BMTI és a grazi intézet számára kínál tudományos előnyöket, de a bevont hazai és nemzetközi kutatóhelyek miatt egy szélesebb kapcsolati bázist is ígér a projekt.

Az elmúlt négy év során természetesen számos új programot indított a Történeti Intézet. Az egyik érdekes és sokak által látogatott rendezvény volt a *Fröhliche Friedenszeit, K. u. K. — Kádár und Kreisky* történeti filmklub. A magyar történelem egyes részleteit feldolgozó dokumentumfilmek vetítését kiegészítették a téma legjobb ismerőinek tudományos előadásai.

Tucatnyi német és magyar nyelvű könyv került bemutatásra a Collegium Hungaricumban, a Haus-, Hof- und Staatsarchivban vagy éppen a Bécsi Egyetemen. Így ismerhette meg az osztrák közönség mások mellett például a Dževad Juzbašić és Ress Imre szerkesztésében megjelent, Thallóczy Lajos munkásságát bemutató kötetet,¹¹ vagy Kövér György monográfiáját a tiszzaeszlári per-

¹¹ Thallóczy Lajos a történész és politikus. Szerk.: Dževad Juzbašić – Ress Imre. Budapest, 2010.

ről,¹² a K. Lengyel Zsolt, Nagy József Zsigmond és Ujváry Gábor által szerkesztett kiadványt az osztrák-magyar felsőoktatási kapcsolatokról,¹³ a Varga János és Kalmár János szerkesztette könyvet Kollonich Lipót tervezetéről,¹⁴ a Bernsteinstrasse (Borostyánkőút) régészeti feltárását bemutató kiadványt.¹⁵ Az egyes köteteket neves osztrák szakemberek ismertették: többek között Prof. Horst Haselsteiner, Prof. Karl Schwarz, Prof. Thomas Winkelbauer, Priv.-Doz. Dr. Sabina Ladstädter.

A Collegium Hungaricumban rendezett konferenciák esetében éppen úgy, mint a tudományos programokat lezáró kötetbemutatókon, meghatározóak a gyakran éppen a Bécsi Magyar Történeti Intézet által épített intézeti kapcsolatok: például a Magyar Nemzeti levéltár és az Osztrák Állami Levéltár, a Magyar Tudományos Akadémia és az Osztrák Tudományos Akadémia különféle intézetei, a bécsi, salzburgi egyetemi intézetek és az ELTE, a Pázmány és a Szegedi Egyetem tanszékei között kiépült kapcsolatok.

A Bécsi Magyar Történeti Intézet bekapcsolódott komoly érdeklődést kiváltó kiállítások rendezésébe is. 2011 októberében, a bécsi múzeumok éjszakája programba integrálódva, Ausztriában első alkalommal került sor egy *Robert Capa* életmű kiállításra a Magyar Nemzeti Múzeummal és az osztrák Westlicht-tel közösen. 2012 áprilisában a magyar-osztrák sportkapcsolatok elmúlt 100 évét mutatta be egy, a Magyar Sportmúzeummal közös kiállítás. A tárlathoz kapcsolódott egy pódiumbeszélgetést is Prof. Hans Hofstätter moderálásával a magyar és osztrák futball nagyjaival (Dr. Fenyvesi Máté, Mészöly Kálmán, Fazekas Árpád, továbbá Rudi Flögel, Edi Krieger, Toni Polster, Walter Skocik). Ugyancsak 2012 júniusában, „*Fidelissimus Pastor*” címmel nyílt meg Bécs központjában, a Palais Porciában, a Mindszenty József bíboros életéről rendezett kiállítás a budapesti Mindszenty Alapítvány és a Collegium Pázmáneum támogatásával.¹⁶ A kiállítások során a Bécsi Magyar Történeti Intézet kiváló kapcsolatokat épített és közvetített jelentős múzeumok és gyűjtemények között: például a Magyar Nemzeti Múzeum, a Kunsthistorisches Museum, a Wien Museum, a Budapest Történeti Múzeum, és mások.

Éves szinten általában 40–50 program zajlott a Bécsi Magyar Történeti Intézet szervezésében és közreműködésében, amelyek bemutatására a jelen keretek nem elegendőek.¹⁷ A rendezvények kivétel nélkül a magyar és az osztrák tudományos kapcsolatok kiépítésére és bővítésére irányultak.

¹² *Kövér György*: A tiszaezlári dráma – Társadalomtörténeti látószögek. Budapest, 2011.

¹³ Österreichisch-ungarische Beziehungen im Bereich des Hochschulwesens. Szerk. K. Lengyel Zsolt, Nagy József Zsigmond és Ujváry Gábor. Székesfehérvár, Budapest, 2010.

¹⁴ Einrichtungswerk des Königreichs Ungarn. Szerk. Varga János, Kalmár János. Budapest, 2011.

¹⁵ *Stefan Groh – Helga Sedlmayer – Csenge Virág Zalka*: Die Strassenstationen Nemescsó und Sorokpolány an der Bernsteinstrasse. Wien, 2013.

¹⁶ Kétnyelvű katalógus is készült a kiállításához: *Kovács Gergely – Szabó Csaba*: Fidelissimus Pastor Mindszenty bíboros fehérvértanúsága / Unblutiges Martyrium von József Kardinal Mindszenty. Budapest, 2012.

¹⁷ A Collegium Hungaricum Bécs internet oldalán működik a Történeti Intézet honlapja. Itt az éves beszámoló mellett részletes információk találhatóak az intézetről. <http://www.becs.balassi-intezet.hu/hu/masz-2/> (utolsó letöltés: 2014. október 29).